

JEGYZET

MOZGÁSSZÍNHÁZ

KUTSZEGI CSABA: VALAMIT FÚJ A SZÉL

KÉRÉSZ MŰVEK 52 – ARTUS FELETT AZ ÉG -

A Goda-hősök mindig akarnak valamit, a legtöbbször olyasmit, aminek más értelme nincs, csupán az, hogy akarják és csinálják azt.

Amikor Goda Gábor a *Kérész Művek 52 – Artus felett az ég* előadása elején Krasznahorkai László *Északról hegy, Délről tó, Nyugatról utak, Keletről folyó* című regényéből idézett, hirtelen teljesen evidensnek tűnt, hogy az író műve a rendező-koreográfus színházcsinálót inspirálja. Ahogy agyamban felidéződött a regényről őrzött komplex emléképem, heuréka-élményem lett: de hisz Goda évtizedek óta ugyanolyannak jeleníti meg az időt, ugyanazt vallja róla (vagy valami hasonlót), mint Krasznahorkai. A *Kérész*-sorozat is a folyamatos időtlen jelenben játszódik, ugyanúgy nincs első fejezete (még ha valójában el is kezdődött valamikor), mint ahogy az *Északról...*-nak sincs (értsd: a regény sajátos módon a másodikkal kezdődik). Mert a dolgok, melyekről beszélünk, már mind-mind elkezdődtek valamikor...

Sem a Krasznahorkai-regényben, sem Goda színpadán nincsenek elkezdett és befejezett történetek, időtlen *történetek* vannak csupán, lassú, kitartó folyózájlások, felhővonulások, örökszél-fújás vagy olykor-olykor: szövegek alatti sorsáramlás. Goda alkotásaira is igaz, amit Krasznahorkai regényéről fogalmazott meg találóan az egyik kritikusa: „A pillanatban feloldódás létmódja ez, ahol minden képzeletbeli csupán.” Ám a képzeletbelit nagyon is konkrét eszközök teszik láthatóvá. A regény japáni hőse egy szupervonatból lép ki, ugyanúgy összesen csak egyszer, ahogy a regény mottója mondja, „senki nem látta kétszer”, de mégis örökké, egyfolytában és visszavonhatatlanul. Goda Gábor színpadra (közönség közé, *Kérész* kocsmába, gyárépület csarnokaiba) helyezett figuráit sem láthatja senki sem kétszer (már csak azért sem, mert éppen a *Kérész*-előadásokat mindig csak egyszer játsszák el), mégis örökké folytatják mozdulataikat, elnéznek valahova vagy éppen egymásra, teszik, amit tesznek.

Bakó Tamás például nyúl az asztalnál vele szemben ülő Mayer Zita keze felé, de amennyit előre halad a férfi keze, éppen annyit húzódik hátra a nőé, mert kezüket az asztal alatt zsinór köti össze, húzza-vonja mindig éppen ellentétesen, előre-hátra. A kis kettős, melynek szereplői egyenrangú, egymásra kölcsönösen ható marionettfigurák, az elérhetlenségről és a látszólagos hiábavalóságról beszél.

Ám csak látszólagos a hiábavalóság, mert sohasem az elérés fontos, hanem az elérés akarása. A Goda-hősök mindig akarnak valamit, a legtöbbször olyasmit, aminek más értelme nincs, csupán az, hogy akarják és csinálják azt. Nagy Csilla leborított üvegterrarium légmentes közegében gázálarcot húz, kistűkröt tartva maga előtt kifesti annak szemét, száját, majd a belélegző szűrőjének lyukába cigarettát helyez, és rágyújt. Mózes Zoltán pedig szintén leborított, száraz akvárium fölé horgászbotról úszót enged, és vár. Nyilvánvaló, hogy Krasznahorkai László a létezés ugyan-eme paradoxonjaira érez rá, amikor ezt írja: „mert kézzelfoghatóak voltak, de elérhetetlenek, mert jelen lévőek voltak, de megragadhatatlanok”. Nem véletlen, hogy Goda Gábor ezt az idézetet választotta a *Kérész Művek 52 – Artus felett az ég* előadása mottójául.

A *Kérész Művekben* (és a legtöbb maradandónak szánt, repertoárra készített Artus-előadásban) igen kedvelem, hogy nem zsöllyében ülve kell végigkukucsálnom az elkülönített színpadon zajló eseményeket. Egyébként a könnyen megteremtett, netán olcsón kierőszakolt, csupán a felszínen létező interaktivitásnak sohasem voltam híve. De a Goda Gábor teremtette reális, bölcs és igaz képzeletvilágba bele lehet bújni, mint egy jó regénybe. Ahol aztán kézzelfogható közelségben, velem történnek, játszódnak az események, a hősök a közlemben, mellettem, bennem jelen vannak, miközben persze megragadhatatlanok. Azt is szeretem a *Kérész*ekben, hogy az egy nap összerakott, ugyanúgy többet sosem játszott kisetűdök egy készülő, jelentősnek szánt új opus alapanyagai. Soha jobb beavatást. Az 52. *Kérész*-előtanulmánya a 2019. tavaszi, *A Szél kapuja* című bemutatónak, amelyről egyelőre annyit sejtethetünk, hogy remélhetőleg az Artus felett akkor is lesz ég, és valamit fújni fog a szél...

Kütszél|Stílus.hu

Szekeles Szabolcs:
Párhuzamos
sorsokTurbuly Lilla:
Tejeskávé, fölélVan bennünk
energia a
folytatáshozNemzeti
Táncszínház

„Táncoló nő az élet, aki istenien eldobná magától női mivoltát, ha egész a felhőig követhetné testének szökelléseit.” (Paul Valéry)

A képen Judith Jamison a Cry-ban, Alvin Ailey koreográfiájában. Fotó: Keleti Éva.

Kérész Művek 52 – Artus felett az ég

Előadók: Bakó Tamás, Debreczeni Márton, Izsák Szilvia, Kiss Krisztián, Kocsis Gábor, Mayer Zita, Mikó Dávid, Mózes Zoltán, Nagy Csilla, Nagy Eszter, Philipp György, Szalay Henrietta, Zahra Fuladvand. Rendező: Goda Gábor.

Artus Stúdió, 2018. október 6.

 Like 1

 Share 1

HÍRLEVÉL

aPCBBW

FELIRATKOZÁS

Impresszum

